

Сильник О. Сады на штучных платформах в планировке современных городов

Переосмысление экологической ситуации современных мегаполисов требует изменений, связанных с самими планировкой улиц и кварталов, введения новых элементов. Сады, устроены на искусственных платформах, могут решить часть проблем крупных городов, они представляют собой своеобразное сочетание живой природы с современными технологиями, строительными конструкциями, урбанизированной средой.

Ключевые слова: сады, искусственные основания, антропогенные факторы, город, экологическая ситуация, планировка улиц и кварталов, пешеходные и транспортные магистрали.

Стаття надійшла 24.05.2017.

УДК 728.9:631.115.1

АРХІТЕКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІШАНИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

*А. Баранович, магістр архітектури, Л. Баранович, магістр архітектури
Львівський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. У результаті створення розмаїтих агроформувань, у тому числі приватних, змінилося функціональне значення сільських населених пунктів, які набули іншого змісту, доповнюючись агропромисловим комплексом автономного функціонування сімейних або фермерських господарств [1]. Неправильне планування і проектування організації виробничого процесу призводить до втрат продуктивності господарських угідь та забруднення довкілля. На сьогодні архітектурно-планувальна концепція створення таких господарств ще недостатньо сформована. Особливо не розглянуто впливу змішаних фермерських господарств на архітектуру населених місць. Не в повному обсязі розглянуто проблему проектування господарств як архітектурно виразного ансамблю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проектування фермерських дворів досліджувало чимало вчених, таких як Д. Добряк, Д. Бабміндра, Ю. Криворучко, Г. Петришин, А. Рудницький, М. Габрель, Б. Посацький, І. Черняк, Г. Шульга, А. Степанюк, О. Колодрубська. На сьогодні, на жаль, немає досконало проаналізованого досвіду вітчизняного та закордонного виробництва. Не наведено типологічних принципів формування змішаних ферм.

Постановка завдання. Наше завдання – висвітлити досвід проектування та планування фермерських угідь, а саме виділити такий типологічний вид господарювання як змішаний господарсько-виробничий двір (ферма) та проаналізувати структуру угіддя фермера, визначити основні критерії, які впливають на архітектуру фермерських будівель та споруд, основні особливості планувальної організації господарств.

Виклад основного матеріалу. Україна як аграрна держава багата своїми ресурсами і неповторністю кліматичних умов, які дають змогу створювати великі фермерські господарювання. Самостійне селянське господарство безпосередньо охоплює аграрні території свого землеволодіння як технологічну основу виробничої діяльності і як природне навколишнє середовище, призначене для відпочинку, відновлення ресурсів, задоволення рекреаційно-естетичних запитів людини [4].

Архітектурі таких виробництв, їхній планувальній організації приділено недостатньо уваги. Сучасні соціально-економічні умови, які сформувалися нині в агропромисловому комплексі України, внаслідок проведення земельної реформи та приватизації землі, вимагають нових підходів до вирішення архітектурно-планувальної організації села [2].

Одним із чинників зміни архітектурно-планувальної організації села в нових соціально-економічних умовах є поява фермерських господарств змішаного типу, а відтак – створення в селі нового структурно-планувального елемента – житлово-виробничих утворень [1]. Напевно, найважливіша архітектурна риса українського господарського двору – єдиний ансамбль узгодженої композиції всіх елементів садиби, де житло та виробництво – єдине ціле, в якому кожному елементу відводилися належні роль і місце [5]. Таке поєднання створювало певне підпорядкування зв'язків, підгрунтя для зручного та вигідного організування простору для перебування господаря (фермера).

Змішана форма господарювання у сільському господарстві загальноприйнята в усьому світі. Зважаючи на тенденції в агробізнесі, дослідженні і навчанні, виникають спеціалізовані форми господарювання. Зрозуміло, що змішування має як переваги, так і недоліки. Наприклад, фермери у змішаних системах повинні розділити свої увагу і ресурси на кілька видів діяльності, що призводить до зниження економії від масштабу. Переваги охоплюють можливість зниження ризику, поширюючись на працю та повторне використання ресурсів. Важливість цих переваг і недоліків різниться залежно від соціально-культурних переваг фермерів і біофізичних умов, визначених опадами, радіацією, типом ґрунту і впливом захворювань. Важливе господарство загалом, а не окрема його частина.

Змішане сільське господарство існує в багатьох формах залежно від зовнішніх і внутрішніх факторів. Зовнішні чинники – погодні умови, ринкові ціни, політична стабільність, технологічні розробки і т.д. Внутрішні чинники пов'язані з локальними характеристиками ґрунту, складом сім'ї і винахідливістю фермерів. Фермери можуть зробити вибір на користь змішаних підприємств, коли вони хочуть заощадити ресурси, чергуючи їх на фермі – тому що вони дають змогу ширше використовувати сівозміну і тим самим зменшити залежність від хімічних речовин, оскільки вважають змішані системи ближчими до природи, або тому, що вони дають змогу розширити асортимент для кращого управління ризиками.

Існує велике розмаїття змішаних систем. Навіть скотарі практикують форму змішаного сільського господарства, оскільки їхні кошти для існування залежать від управління різних кормових ресурсів і видів тварин. На вищому рівні регіон може складатися з окремих спеціалізованих ферм і обслуговувальних систем, є змішаною

системою. Інші форми змішаного сільського господарства охоплюють вирощування різних сільськогосподарських культур на одному полі, наприклад, проса і вігні або проса і сорго, або декількох різновидів одного і того самого врожаю з різних життєвих циклів, які ефективніше використовують простір і рівномірніше поширюють ризики.

Вивчення широкого спектра змішаних систем на різних рівнях корисне для розуміння логіки змішаних систем загалом. Екологія, економіка, архітектура, планування і складна теорія систем є інструментами і концепціями, які можуть допомогти нам краще зрозуміти блага змішаних систем.

Сільськогосподарське виробництво, яке є основним видом діяльності особистих селянських, фермерських господарств, залежить від природно-кліматичних умов, характеризується нестабільністю цін на продукцію, та доходів, що впливає на його інвестиційну привабливість [3]. Сучасний житлово-виробничий двір фермерського змішаного господарства має бути ансамблем в архітектурно-планувальному, об'ємно-просторовому та художньому вирішенні, відповідати вимогам і технологіям сучасності, адже це може вплинути на вирішення пейзажу сучасного села, його єдності з довколишньою забудовою та ландшафтом, покращити перебування людей у системі селянського господарства змішаної структури.

Наприклад, у проектуванні житлово-виробничого двору фермерських змішаних господарств сільських поселень варто приділити особливу увагу їх архітектурно-планувальному вигляду та благоустрою, що передбачає: упорядкування зонування території сільських поселень; створення оптимальних умов для праці, побуту й відпочинку його відвідувачів та робітників; організацію території та розміщення об'єктів житлово-виробничого й торгово-бізнесового призначення; роботи над створенням виробничого благоустрою, озелененням, будівництвом нових інженерних мереж.

Висновки. Україна – велика аграрна держава. Її сільське господарство – одна з основних галузей матеріального виробництва, що відіграє важливу роль у житті суспільства. Тому грамотне планування територій угідь, технологічного процесу виробничого двору фермерських господарств збільшить прибутки в аграрній сфері. Перехід від звичайних до змішаних фермерських господарств потребуватиме капіталовкладень у розвиток відповідної інфраструктури. Але передусім – це господарство, яке формуватиме системи гуртових селянських ринків, необхідних для збереження продукції, безвідходного виробництва та його, в разі потреби, швидкої реалізації.

Бібліографічний список

1. Розпланування та забудова території сільських населених пунктів і фермерських господарств : навч. посіб. / Г. К. Лоїк, І. Г. Тарасюк, А. В. Степанюк, М. В. Смолярчук. – К. : Арістей, 2009. – 344 с.
2. Степанюк А. Історико-теоретичні основи та передумови архітектурно-планувального розвитку центральних сіл первинної системи розселення Західного регіону України / Степанюк А. // Вісник Львівського державного аграрного університету : архітектура і сільськогосподарське будівництво. – 2004. – № 4. – 2003. – С. 222–227.

3. Сучасна сільська садиба і підприємницька діяльність у нових соціальних умовах / Баранович А., Баранович Л. // Вісник Львівського національного аграрного університету : архітектура і сільськогосподарське будівництво. – 2015. – № 16. – С. 162–164.
4. Фамуляк Я. Функціональне зонування території селянських (фермерських) господарств / Фамуляк Я., Черняк І. // Вісник Львівського державного аграрного університету : архітектура і сільськогосподарське будівництво. – 1996. – С. 30–40.
5. Черняк І. Традиції планування селянських господарств в Україні та принципи їх просторової організації / І. Черняк // Вісник Львівського державного аграрного університету : архітектура та сільськогосподарське будівництво. – 1996. – С. 7–19.

Баранович А., Баранович Л. Архітектурна організація змішаних фермерських господарств

Розглянуто вплив соціальних умов на розвиток планування фермерських господарств. Запропоновано підхід до формування концепції архітектурної організації змішаних селянських господарств на основі принципів модернізації та спадкоємності й розвитку архітектурного простору.

Ключові слова: сільська садиба, фермерське господарство, малі підприємства.

Baranovich A., Baranovich L. Modern rural homestead in the new social conditions

The article deals with the formation of the concept design of architectural environment of rural settlements (villages) of Ukraine. The approach to the formation of the concept design of architectural environment Ukrainian village on the principles of continuity and modernization and development of architectural space.

Key words: farmstead, farm, small business.

Баранович А., Баранович Л. Архитектурная организация смешанных фермерских хозяйств

Рассмотрено влияние социальных условий на развитие планирования фермерских хозяйств. Предложен подход к формированию концепции архитектурной организации смешанных крестьянских хозяйств на основе принципов модернизации, преемственности и развития архитектурного пространства.

Ключевые слова: сельская усадьба, фермерское хозяйство, малые предприятия.

Стаття надійшла 02.06.2017.